Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de colleges van bestuur van instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs

Coronateam MBO en Hoger Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
29035345

Datum 13 augustus 2021
Betreft Update coronamaatregelen bij de start van het studiejaar 2021-2022

Geachte bestuurder,

Het kabinet heeft besloten dat de anderhalvemeterafstandsnorm in het middelbaar beroepsonderwijs (hierna: mbo) en hoger onderwijs (betreft hbo en wo, hierna: ho) per 30 augustus komt te vervallen. Hiermee komt een einde aan een lange periode waarin slechts zeer beperkt onderwijs fysiek heeft kunnen plaatsvinden.

Met het laatste OMT-advies[1] en de kabinetsbesluiten[2] van vrijdag 13 augustus is duidelijk geworden op welke manier het studiejaar in het mbo en ho van start kan. In deze brief informeer ik u over de coronamaatregelen bij de start van het nieuwe studiejaar. Ik verwijs u hierbij ook naar mijn brief aan de Tweede Kamer, waarin ik deze maatregelen eveneens toelicht en waarin ik in aansluiting op de Kamerbrief van minister VWS nader inga op ik de epidemiologische situatie in het onderwijs. Ik verwijs u naar deze brief[3] voor aanvullende informatie.

Anderhalvemeterafstandsnorm
De veiligeafstandsnorm is in het mbo en ho de grootste beperkende maatregel geweest vanwege het effect hiervan op de capaciteit in gebouwen en lokalen. Dit heeft ertoe geleid dat veel onderwijs niet fysiek kon plaatsvinden. Ondanks dat het hybride en online onderwijs in een korte tijd sterk is ontwikkeld, zijn fysieke ontmoetingen voor veel onderwijsvormen van groot belang voor zowel student als docent. Ik heb daarom het OMT specifiek om advies gevraagd over het loslaten van de anderhalvemeterafstandsnorm in het mbo en ho.

Ten behoeve van de start van het nieuwe studiejaar en de voorbereidingen daartoe heeft het kabinet besloten dat de anderhalvemeterafstandsnorm per maandag 30 augustus in het mbo en ho wordt opgeheven. Dit houdt in dat er binnen de onderwijsgebouwen geen afstand hoeft te worden gehouden. Dit geldt zowel voor studenten als personeel. Om verantwoord de anderhalvemeterafstandsnorm per 30 augustus los te laten, wordt door het OMT geadviseerd aanvullende veiligheidsmaatregelen te treffen. De aanvullende

[1] Advies n.a.v. 123e en 124e OMT (11 augustus 2021).
[2] Kamerbrief stand van zaken COVID-19 (Minister van VWS, 13 augustus 2021)
[3] Kamerbrief besluitvorming 13 augustus coronamaatregelen in het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs.

veiligheidsmaatregelen die door het kabinet worden getroffen, worden hieronder toegelicht.

Zelftestbeleid
Het kabinet heeft besloten het vrijwillige preventieve zelftestbeleid voor studenten en medewerkers in het mbo en ho te continueren. Studenten en medewerkers wordt geadviseerd 2x per week een zelftest te gebruiken. Dit houdt in dat het landelijke portaal (www.zelftestonderwijs.nl) toegankelijk zal blijven voor studenten en medewerkers van de betrokken bekostigde onderwijsinstellingen. Op het portaal blijft ook algemene informatie beschikbaar.

Vanaf 6 september zal het ook weer mogelijk zijn om zelftesten op reeds bij OCW bekende onderwijslocaties geleverd te krijgen. De procedure hiervoor wijkt af van de manier waarop dit de afgelopen maanden heeft gefunctioneerd. In de bijlage leest u hoe zelftesten op onderwijslocaties kunnen worden verkregen.

Groepsgrootte
Onderwijsinstellingen dragen zorg dat per zelfstandige ruimte waar onderwijsactiviteiten plaatsvinden maximaal 75 studenten exclusief docenten of begeleiders aanwezig zijn. Dit geldt voor alle onderwijsactiviteiten (les, college, werkgroep, praktijkles etc.). De maximale groepsgrootte geldt niet in gangen en andere doorstroomruimtes. Voor kantines geldt geen maximum als die is ingericht als afhaallocatie. Als er zitplaatsen zijn geldt wel een maximum van 75 personen. Voor bibliotheken geldt ook een maximum van 75 personen per zelfstandige ruimte. Voor afhalen van boeken en andere media is geen maximum als er op die plek geen zitplaatsen zijn ingericht. Ik verzoek u met klem alles in het werk te stellen om deze maximale groepsgrootte te handhaven.

Mondkapjes
Bij de start van het nieuwe studiejaar worden mondneusmaskers (ofwel: mondkapjes) binnen de onderwijsgebouwen verplicht gedragen wanneer men zich tussen onderwijsactiviteiten verplaatst. Op een vaste zitplaats en tijdens een onderwijsactiviteit kan het mondkapje af, met uitzondering van praktijklessen waarbij brancheprotocollen mondkapjes verplichtstellen.

Basis hygiëne- en gezondheidsrichtlijnen
De reeds bekende hygiëne- en gezondheidsrichtlijnen worden gehandhaafd. Dit betekent dat er in onderwijsgebouwen voldoende desinfecteermiddel aanwezig is en oppervlakken frequent worden schoongemaakt. Voor studenten en medewerkers gelden de basisrichtlijnen dat de handen regelmatig en goed worden gewassen, dat er wordt geniesd en gehoest in de elleboog, dat men – ongeacht of men (volledig) gevaccineerd is – thuisblijft bij klachten en zich laat testen bij de GGD, en dat de quarantaineregels worden aangehouden.

Looproutes
Looproutes zullen zo worden ingericht dat contacten tussen studenten beperkt blijven.

Ventilatie
Vanuit de verantwoordelijkheid voor een gezonde en veilige werk- en studieomgeving blijven onderwijsinstellingen zorgen voor goede ventilatie

conform het Bouwbesluit 2012[4]. Het RIVM heeft een notitie opgesteld over de rol van ventilatie bij de transmissie van het coronavirus. Hierin worden adviezen gegeven om de luchtkwaliteit op peil te houden(www.lci.rivm.nl/ventilatie-en-covid-19).

Openbaar vervoer
Met meer fysiek onderwijs in het vooruitzicht zullen studenten en personeel weer vaker naar de onderwijsinstelling reizen. Wanneer zij tegelijkertijd van het openbaar vervoer gebruikmaken, kan dit leiden tot te grote piekdrukte en onwenselijke situaties in het openbaar vervoer. Ik roep u daarom nogmaals nadrukkelijk op om lokaal en/of regionaal in gesprek te gaan met betrokken vervoerders en indien nodig rekening te houden met de uitkomsten van die gesprekken. Het doel is er gezamenlijk voor te zorgen dat iedereen de onderwijsinstelling straks zo veilig en comfortabel mogelijk kan bereiken en piekdrukte zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Regionale maatregelen
Met het oog op effectiviteit en proportionaliteit van maatregelen wordt er bij grote hoeveelheden besmettingen op een locatie zoveel mogelijk regionaal of lokaal ingegrepen. Het instellingsbestuur is verantwoordelijk voor de veiligheid op de instelling en voor de naleving en implementatie van alle overheidsmaatregelen op de eigen onderwijslocaties. De GGD kan mede op basis van BCO-gegevens de onderwijsinstelling adviseren aanvullende maatregelen te treffen. Intensief contact en afstemming tussen GGD en de onderwijsinstelling is daarbij van belang. Ik verzoek u daarbij ook om grote veranderingen ten aanzien van afwezigheid van personeel of studenten of opvallende ontwikkelingen op instellingsniveau te melden aan de GGD. De veiligheidsregio kan regionaal of lokaal maatregelen treffen of opleggen. De veiligheidsregio gaat hiervoor tijdig in overleg met de onderwijsinstelling. Met deze aanpak wordt geprobeerd om de impact van maatregelen op landelijk niveau voor het onderwijs zoveel mogelijk te beperken.

Vaccinatie
Op dit moment heeft naar schatting 64% van de jongeren (leeftijd 18-25) een eerste prik gehad en is 34% volledig gevaccineerd[5]. In de komende periode zal de beschermingsgraad onder studenten verder toenemen. Naar verwachting heeft begin september iedereen die dat wenst een tweede vaccinatie ontvangen. Vaccinatie is en blijft een cruciaal onderdeel in de strategie om het coronavirus te bestrijden. Er worden in diverse regio's met de GGD mobiele vaccinatielocaties (ofwel: prikbussen) gerealiseerd, waardoor op een laagdrempelige wijze de vaccinatiegraad kan worden verhoogd. Ik verzoek u actief met de GGD in overleg te gaan over inzet van prikbussen bij uw onderwijslocaties.

Daarnaast kunnen studenten op een aantal GGD vaccinatielocaties zichzelf zonder afspraak laten vaccineren. Op www.prikkenzonderafspraak.nl kunnen studenten zien waar ze in de buurt direct een eerste prik kunnen krijgen. Maken ze liever wel een afspraak voor een vaccinatie? Dat kan via www.planjeprik.nl of door te bellen naar de GGD. Ik blijf het belang van vaccinatie uitdragen en ik roep u op om dat binnen uw instelling ook te doen.
Communicatie, introducties en handhaving

[4] Bouwbesluit Online 2012, Afdeling 3.6 Luchtverversing.
[5] Wekelijkse update deelname COVID-19 vaccinatie in Nederland (RIVM), week 31 (10 augustus)

Het kabinet zal de hernieuwde richtlijnen voor het onderwijs zo breed mogelijk onder de doelgroep verspreiden. De informatie op de website van de Rijksoverheid[6] en het landelijke portaal zal worden aangepast. Ik verwijs u ook naar de servicedocumenten die binnen het mbo en ho zijn opgesteld, en indien nodig worden geüpdatet. Ik verzoek u uw medewerkers en studenten te informeren over de richtlijnen, waaronder de inzet van zelftesten en het gebruik van mondkapjes, en het belang van vaccinatie.

In veel steden worden de komende weken introductieperioden georganiseerd. De maatregelen voor het onderwijs gelden ook voor de onderwijsgerelateerde introductieactiviteiten die op de onderwijsinstelling plaatsvinden. Dit houdt in dat het tot 30 augustus niet mogelijk is om de anderhalvemeterafstandsnorm los te laten. Tot deze datum kunnen deze onderwijsgerelateerde introductieactiviteiten ongeplaceerd plaatsvinden zonder het gebruik van coronatoegangsbewijzen, maar met inachtneming van de anderhalvemeterafstandsnorm. Bij overige introductieactiviteiten met een primair sociaal karakter gelden veelal de maatregelen voor horeca en evenementen. De gemeenten beoordelen of deze activiteiten verantwoord kunnen plaatsvinden.

Het is van groot belang dat men zich houdt aan de maatregelen. Daarom verzoek ik u de richtlijnen op uw instelling tijdens de introducties en bij de start van het nieuwe studiejaar streng te handhaven. Als onderwijssector krijgt u ruimte die breder in de maatschappij helaas nog niet geboden kan worden. Dit betekent dat we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om verantwoord en voorzichtig met deze ruimte om te gaan. Dat houdt ook in dat dient te worden benadrukt dat buiten het onderwijs generieke veiligheidsmaatregelen blijven gelden en dat iedereen zich daaraan dient te houden. Zo bouwen we gezamenlijk aan een veilige en verantwoorde opening van het onderwijs.

Tot slot

Met de bovenstaande besluiten is het na een lange periode weer mogelijk om meer fysiek onderwijs te organiseren. Hiermee laten we een lastige periode voor het onderwijs achter ons, waarin studenten en personeel de interactie met elkaar soms lang hebben moeten missen. Ik hoop dat de onderwijslocaties en campussen weer plekken van ontmoeting en inspiratie worden en ik wil nogmaals mijn waardering uitspreken voor alle inspanningen die zijn geleverd en voor de flexibiliteit die is getoond.

Tegelijkertijd moeten we ook waakzaam blijven. Het coronavirus is in de afgelopen periode meer dan eens onvoorspelbaar gebleken. We moeten besmettingen zo goed als mogelijk voorkomen, om daarmee ook te voorkomen dat hernieuwde beperkende maatregelen in het mbo en ho nodig zullen zijn. Ik wijs u daarom op onze gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid: laten we gezond en veilig gedrag aanmoedigen, en iemand die zich niet houdt aan de richtlijnen daar ook op terechtwijzen. Op deze manier dragen we bij aan elkaars veiligheid en gezondheid.

Ik wens u veel succes bij de voorbereidingen van het nieuwe studiejaar en ik hoop u gauw fysiek te treffen.

[6] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/onderwijs-en-kinderopvang, https://www.rijksoverheid.nl/zelftestenmbo en https://www.rijksoverheid.nl/zelftestenhogeronderwijs.

Met vriendelijke groet,
de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Onze referentie
29035345

Ingrid van Engelshoven

Bijlage: Procedure verkrijgen zelftesten op onderwijslocaties

- Er worden alleen zelftesten geleverd op aanvraag. Onderwijslocaties krijgen in tegenstelling tot het voorjaar in de regel géén tweewekelijkse levering;
- De aanvraagdeadline voor de eerste levering is dinsdag 31 augustus 18:00 uur. De levering vindt dan plaats in de periode tussen maandag 6 september en vrijdag 17 september;
- Hierna volgt iedere twee weken op dinsdag 18:00 uur (14/9, 28/9, etc..) een deadline voor het indienen van een aanvraag. De zelftesten zullen steeds in de twee daaropvolgende werkweken worden afgeleverd;
- Indien uw instelling zelftesten wenst te ontvangen, dan vragen we u specifieke aantallen zelftesten aan te vragen. Een aanvraag wordt ingediend door te mailen naar sneltesten@minocw.nl. Alle aanvragen worden tweewekelijks beoordeeld en verwerkt;
- Om het aantal rijbewegingen te beperken vraag ik u om het aantal zelftesten aan te vragen dat benodigd is voor een periode van ca. 4 weken. Houd hierbij een testfrequentie aan van twee testen per persoon per week[7] en een testbereidheid van 30%[8]. Indien van toepassing, houd er rekening mee dat studenten en medewerkers ook via het landelijke portaal zelftests kunnen ontvangen;
- Het is niet mogelijk om zelftesten van een specifieke fabrikant aan te vragen. Houd daarom rekening met verschillen in verpakkingen en de daarvoor benodigde opslag; en
- Bij vragen over de levering kunt u terecht bij bovenstaand mailadres. Vergeet daarbij niet te vermelden: Instellingsnaam, instellingsniveau, BRIN4, locatieadres, contactgegevens.

Onderwijsinstellingen die de afgelopen periode alle benodigde zelftesten op locatie geleverd hebben gekregen en daarmee de distributie naar studenten en medewerkers zelf hebben georganiseerd, kunnen een financiële tegemoetkoming aanvragen. De betreffende instellingen ontvangen hierover per mail binnen enkele weken meer informatie.

[7] Conform het 100e OMT-advies.
[8] De testbereidheid is gebaseerd op de opgedane kennis uit de pilots (snel)testen in het mbo en hoger onderwijs, de eerste rapportage van de monitor zelftesten van onderzoeksbureau Oberon en de aantallen zelftests die zijn gedistribueerd via het landelijke portaal en de onderwijslocaties.